

Пермякова Я. Ю., магістр спеціальності 051 Економіка, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Алтиєв Мекан, магістр спеціальності 051 Економіка, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Удосконалення кредитних відносин у напрямку підвищення ефективності сільськогосподарського бізнесу

Кредитні відносини лежать в основі ефективної господарської діяльності та реалізації інноваційних перетворень, які вимагає сьогодення. Банківський кредит є ключовим чинником забезпечення здійснення будь-якої підприємницької діяльності, особливо на селі. Оскільки, з одного боку, понад 40% сільськогосподарської продукції виробляється господарствами населення, які не є підприємствами, тому для них ускладнюється процес кредитування, особливо участь у державних програмах пільгового кредитування; з іншого – ризикованість, сезонність та залежність від погодних умов аграрного бізнесу не дозволяє підприємствам своєчасно і в достатньому обсязі мати фінансові ресурси для здійснення безперебійної ефективної виробничої діяльності.

Серед останніх досліджень, які присвячені питанням кредитних відносин між фінансовими установами та сільськогосподарськими виробниками, заслуговують на увагу роботи таких авторів, як: Д. Артеменко [1], Л. Батюк [2], Ю. Лупенко і С. Андрос [3], С. Смолінська та І. Самченкова [4] та ін.

Головним недоліком діяльності деяких сільськогосподарських підприємств України залишається відсутність ресурсних можливостей (передусім матеріально-технічних) для залучення кредитних фінансових ресурсів з метою розвитку бізнесу, особливо галузі тваринництва.

Основними проблемами гальмування розвитку ефективних кредитних відносин є такі: низька кредитоспроможність та інвестиційна

привабливість сільськогосподарського бізнесу, особливо галузі тваринництва; незначна реальна рентабельність (з урахуванням часу понесених витрат, процесу виробництва та періоду реалізації кінцевої продукції), яка одночасно залежить і від сезонного характеру виробництва; тривала і достатньо складна процедура отримання банківського кредиту; ризикованість сільськогосподарського бізнесу, яка пов'язана з тривалим операційним циклом, з сезонністю та кількістю і періодичністю опадів, точніше природними умовами; недоступність фінансових послуг для малих і середніх підприємств; непередбачувана, відповідно неефективна, державна підтримка галузі сільського господарства, оскільки кошти виділяються переважно без прив'язки до технологічних потреб, зазвичай, невчасно (в кінці року), що створює передумови для їх нецільового використання.

Отже, в основі ефективного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання лежить процес залучення фінансових ресурсів з подальшим їх перерозподілом. Саме інвестиційна діяльність на основі інноваційного підходу є ключовою як для представників банківського сектору економіки країни, так і для сільськогосподарських виробників. Без належного рівня власного ресурсного забезпечення виробничої діяльності суб'єктів господарювання є неможливим процес кредитування банківськими установами.

Виходячи з вищезазначеного, інвестиційно-інноваційна діяльність є основою для розвитку кредитних відносин. Отже, для того, щоб стимулювати банківське кредитування на здійснення підприємницьких інвестиційних проектів, бажано здійснити такі дії:

по-перше, забезпечити дієву законодавчу систему здійснення мікрокредитування підприємницької діяльності на селі, оскільки понад 40% сільськогосподарської продукції виробляється саме господарствами населення;

по-друге, створити єдиний довгостроковий спеціальний державний фонд, з якого буде кредитуватися сільськогосподарський бізнес, також здійснюватимуться витрати, які пов'язані з наданням компенсаційних позик комерційними банками.

по-третє, зменшення податкового навантаження на банки у випадку реалізації ними програм довгострокового кредитування сільськогосподарських підприємств.

Імплементация запропонованих ключових трьох дій значно допоможе покращити кредитні відносини між фінансовими установами і сільськогосподарськими підприємствами, також активізує мікропідприємницьку діяльність на селі. Останнє дозволить значно посилити сталий розвиток економіки України в цілому.

Список літератури:

1. *Артеменко Д. А.* Проблеми та перспективи банківського кредитування сільськогосподарського підприємництва. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=-8070> (дата звернення: 03.12.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.7.201
2. *Батюк Л. А., Кравченко О. М.* Соціально-економічні ризики сучасних глобалізаційних процесів. *Актуальні проблеми господарської економіки*. [Всеукраїнський науковий журнал] Харків : ХНТУСГ, 2016. №1. С. 65-68.
3. *Лупенко Ю.О., Андрос С.В.* Банківське кредитування аграрного сектору Економіки України. *Економічний вісник КПУУ «КПІ»*. 2019. №16. С.196-207.
4. *Смолінська С. Д., Самченкова І. О.* Шляхи покращення здійснення кредитних операцій банками у напрямі підвищення ефективності діяльності підприємств. *Молодий вчений*. 2018. № 10(2). С. 885-888. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_10%282%29_110